

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

A kiadóhivatalban átvéve:
 Egész évre... 16 kor.
 Negyedévre... 4 «
 Helyben háshoz hozva:
 Egész évre... 20 kor.
 Negyedévre... 5 «
 Vidékre postán szállítva:
 Egész évre... 24 kor.
 Negyedévre... 6 «

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden nap a hét 15 és
 ünnep utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Nagyvárad, Apáczai-utca 3.

A szerkesztőség kéziratok visszaadását
 vagy megőrzésére nem vállalkosik.

Előfizetések és hirdetések a
 kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes szám ára 8 fillér.

Az altruista bank.

Irtá *Rubinek Gyula*, az Országos Magyar Gazdasági
 Egyesület igazgatója.

Egy héttel ezelőtt megalakult a »Magyar Földhitel-Intézet Országos Szövetsége«. Ez a tény arany betűkkel lesz belevírva Magyarország szociális és gazdasági történetébe. Ez az az intézmény, amelynek feladata megszüntetni mindazakat az anomáliákat, amelyek a parcellázás körül felmerültek, ez az az intézmény, amely a földbirtok politikájának nemzeti konzervatív irányt szabni hivatott.

A földbirtok nem árucikk, amelynek forgalmi értékét az adok-veszek mindennapi alakulása szabja meg, a földbirtok a legfontosabb termelési tényező, minden javaink ősforrása, nemzeti irányu fejlődésünk biztosításának leghatalmasabb eszköze s egybefoglalva, mint összforgalom a haza maga.

Annak a korlátlan, tervszerűtlen, szükségtelen s legtöbbször úgy gazdasági, mint szociális szempontból is káros föld eldarabolásának az új intézet lesz hivatott gátat vetni.

Ez nem annyit jelent azonban, hogy az új intézmény feladata abban merüljön ki, hogy konzerválja a mai birtokviszo-

nyokat, hanem, hogy földbirtok forgalmunkra irányítólag hasson közre.

Igen helyes az a törekvés, amely mind többeket akar földhöz kötni, ámde nem terhes adóssággal, hanem a boldogulás biztos reményével történjék ez s úgy, hogy az új helyzet sem gazdasági, sem szociális tekintetben ne teremthessen a régivel rosszabb helyzetet.

Nagyon is nem másodrendű kérdés a köz szempontjából, hogy kinek a kezébe kerül a föld, tud-e az egyed azon nem csak annyit, de többet is termelni, mint az előd. Tapasztalati tény ugyanis, hogy az elparcellázott nagy- és középbirtokon az eladósodott vevő sokkal kisebb átlagokat termel, mint az előd, amint azt egyébként mindenki megfigyelheti bármely középszerűen kezelt nagy- vagy középbirtok szomszédságában, hogy a barázda szomszédos kisgazda sohasem tud annyit termelni, mint a szakszerűbben kezelt nagy vagy középbirtok.

A birtok felosztásával pedig az is az egyik cél, hogy többet reméljünk, amit azonban csak akkor fogunk elérhetni, ha az új birtokot nem hagyjuk magára, hanem gondját viseljük addig, amíg meg erősödik nemcsak anyagiakban, de szakértelemben is.

S ép az lesz az új intézetnek leg-szebb feladata, hogy a parcellázás, telepítés a nagy földbirtok-szövetkezetek útján véglegesen, vagy ideiglenesen felaprózott intenzív kulturájú közép- és nagybirtok helyén nemcsak legalább a multhoz hasonló, de azt felülmúló intenzivitású kultúra fejlődjék.

A másik cél az elsövel kapcsolatban az, hogy a földbirtok-felaprózásnál a középbirtokos és középbirtok-osztály képzésére is tekintettel legyünk. Eltekintve ugyanis minden más szemponttól, a földarabolandó birtokokon alkalmazott gazdatisztek jövője tekintetéből sem szabad az új intézet által kibérelendő nagybirtokokat csak földbirtok-szövetkezetek révén hasznosítani. Ez nem is fog menni s nem is szabad a kisember boldogításának jel-szava alatt proletárokat termelni.

A bérbe kerülő kötött és nem kötött birtokokon alkalmazott gazdatiszteknek elsőbbségi joggal kell birniok arra, hogy a bérbe kerülő nagybirtokból anyagi erejükhez mértén bérelthez jussanak, mert ilykép a béretek szakszerű kezelése már is biztosítva van s megoldást talál egy gazdasági, mint a szociális szempont. Az így alakított középbirtok tulajdonosai lesznek hivatottak gazdasági szaktudásukkal

„TISZÁNTÚL“ TÁRCZÁJA.

K ö d.

Irtá: Mátyásné Prigl Olga.

Valahogy úgy megborzongtam a minap egy szürke kék tónusú festmény láttára, pedig maga a kép igen jelentéktelen volt. Az őszi hangulatnak százszor és ezerzer megfestett színei, hulló falevelek, szállingó ökörnyal s köd, nehéz, tompa köd. A szegény francia kisasszonyunk jutott eszembe, akinek a köd volt a rögeszméje.

Maire-nek hívták, ezen a jól hangzó ábrándos néven. Abban a kaszárnyaszerű épületben lakott, ahol mi, s naponkint láttam futkosni a lépcsőkön, ahogy a francia órákra szaladgált. Pihegve állott meg olykor, aztán csak futott tovább, mert a kis hivatalnoknék, számtiszténék, akiknek a leányait tanította, nem akarták hiába kidobálni a pézst és szigorú pontosságot követeltek. Maire kisasszonyra ugyan nem is panaszkodhattak. Olyan volt ő, mint egy jól berendezett gép s szinte olybá is vették. Egy időszakra bomlott meg csupán, ez arra a bizonyos ködös napokra esett, amikor is Maire kisasszony ki nem mozdult volna a

szobájából, hanem ott állott az ablaknál, s bámult a fehérségbe.

Egyszer benyitottam hozzá. Valami ürügygel, bár tudtam, hogy ilyenkor nem szeret senkivel se találkozni. Engem különben kedvelt mindig, mert hogy rendszeren elkészültem a lelkimmal és sohasem bosszantottam. Meglepett arcokat csinált, elsőbb szinte kellemetlen kifejezés ült vonásain, hanem aztán csak hirtelen megfogta a kezemet s odahuzott maga mellé. Olyan áthatóan nézett rám, hogy szinte megborzongtam s a kezem reszketett az óvében.

Szelid hangon kérdezte:

— Fél tőlem?

— Oh dehogy! — mondtam megszegeyelve magamat — s igyekeztem mosolyogni. Akadozva adtam elő, hogy a szótárért jöttem.

Könnyedén kelt föl, hogy a füzetet megkeresse, s aztán széket hozott.

— Maga mindig jó kis leány volt — mondotta — no, s én Istenem, már jövőre nem lesz az enyém! — Hallottam, nyilvános iskolába adják.

Igazán a szivemből feleltem neki:

— Pedig én úgy sajnálom a kiasszonyt...

Megveregette az arcomat, aztán megint rám nézett a szomorú nagy szemével:

— Igen, elmegy a világba, édes, kicsi leányom...

Olyan furcsán, szinte misztikusan hangzottak a szavai. A kis íróasztali óra sebesen ketyegett, a sarokárványról egy törött Vénusz szobor nézett ránk mereven.

Maire kiasszony odaszorította vértelen arcát az enyémhez, amíg beszélt:

— Tudja édes leányom, mi a világ? — s szinte lázasan folytatta:

— Akkor voltam mint maga, vagy tán még fiatalabb, mikor kidobtak a világba. Még a vakációmát se ülhettem otthon, mert ez idő alatt vidékre küldtek, hogy nyelveket tanuljak. A barátomim, akik nem mehettek sehova, irigykedtek reám, viszont meg én irigyeltem őket, hogy milyen jó dolguk van, nem kell a fejüket törniök s azt teszik, amit akarnak. Sokszor elhatároztam magamban, felhagyok mindennel s megszököm, de olyankor mindig eszembe jutott az édes anyám, aki összetett kezekkel kért, hogy tanuljak, mert különben mi lesz belőlem. Saját magát hozta fel példának, a nagy nyomorúságát, mibe jutott azzal, hogy inkább férjhez ment s most hatan nyomorognak s hogy az apám se olyan szelid, megadó többé, mint eleinte, hanem goromba és ingerült. Ki is csodálkozhatnék rajta, mikor a gyerekek mindig éhesek s a világ olyan drága és olyan rossz. Csak tanultam hát tovább és tovább, mind nagyobb buzgalommal.

KIRÁLY

ÜDÍTŐ és BORVIZ

mindentütt kapható

1/2 liter 5 krajcár, 1 liter 10 krajcár.

példaadól szolgálni s társadalmi téren pedig a régi középosztály és gazdatiszti kar szerepét betölteni.

Miendezeket egybevetve, örömmel üdvözljük a Magyar Földhitel-Intézetek Országos Szövetségét, megalakulása első pillanatában. Habár minden reményt nem is váltott be, nagy bizalommal nézünk jövő működése elé, mert benne a gazdaság-társadalomban már régen élő és két évtizede ringatott eszme gyakorlati megvalósítását látjuk. Üdvözljük mint bátor kezdeményezést, amely a politikai vihar közepette is utat és módot talált ily nagyfontosságú, százados jelentőségű alkotásra.

Az obstrukció ellen. A vármegyeházán egymásután sorakoznak azok az átiratok, melyeket az idegen törvényhatóságok intéztek Biharvármegyéhez a jelenlegi obstrukció megszüntetése tárgyában. Tegnap *Selmec* és *Bélabánya* városok törvényhatóságaitól érkezett ilyen átirat, melyben az obstrukciót parlamenti anarkianak nevezik és kéri, hogy az ellen irjon fel Biharvármegye a képviselőházhoz. Az átiratban kifejtik, hogy egy komoly ellenzék mindenkor szívesen látnak a törvényhozásban, a mai ellenzék azonban nem mondható komolyan és nem lehet tovább tűrni, hogy az ország komoly munkáját megakasszák. Az obstrukciót mi is nyíltan elítéljük, de ilyen hangot egy törvényhatóság hivatalos feliratában talán még sem lenne szabad használni?!

Miniszterek a Tatrában. Tátrafüredről jelentik: Gróf *Khuen-Héderváry* Károly miniszterelnök vasárnap hajnalban Tátralomnicra érkezett. Délben együtt ebédelt az itt időző *Hazai* honvédelmi miniszterrel, majd délután *Hazai* és az ugyancsak itt üdülő *Lukács* László pénzügyminiszterrel automobilon Tátrafüredre jött. A miniszterelnök meglátogatta a Grand Gotelben lakó anyósát özv. Teleki Sándorné grófnét, azután a fürdőtelepet tekintette meg, később pedig átsétált Ujjtátrafüredre, ahol meglátogatta a Szikra-villában lakó gróf Teleki Sándort és nejét.

Tizenkilenc éves voltam, mikor az igazgatónémet protekciója folytán előkelő uri házhoz jutottam, két kis leány mellé. Oh boldog, nagyon boldog életet éltem ott! A kisleányok szerettek, mindenki finoman bánt velem és én is szerettem mindenkit, mindent. . . Az utolsó fűszálat a kertben, a legutolsó porszemét, mely a szoknyám fodrába kapaszkodott. Sokszor vissza álmodom magam azóta a szép szobámba s látom ablakom alatt a lombos hársfa hajlós ágát, melyre szeliden fut fel a lilaszín gólgota virág. Valahogy úgy képzeltem akkor, hogy én is hasonlítok ahhoz a virághoz s nekem is keresnem kell a fát, amelybe kapaszkodhatom.

S egyszer úgy hittem — megtaláltam. Szép, szomorú fehér napon történt, fehér pára uszott a levegő égből, habszerű fehér foszlány körül mindenütt. A faluba voltam misén. S akkor jól emlékszem, mint vált ki hirtelen a ködből az a valaki, akit álmaimban is ismertem, akiről annyit gondolkodtam. Összereztem tekintetétől s körülöttem a köd, a pára keringő táncot járt, hogy szinte megsédültem tőle. Mintha lábom alatt megmozdult volna a föld. Ó karját nyújtotta nekem s én odahajtottam fejem a vállára s éreztem a puha, meleg lehetét. Magam se tudom, hogyan jutottam vissza a kastélyba, mint egy álomra emlékszem csupán. Aztán vártam őt, sokáig és kerestem mindenütt.

Kerestem, mint a boldogságot szokás. És nem találtam sehol. Egy évre rá, — megint fehér világ volt, mikor a vadászok szótak

Károlyi József gróf párbaja Sternberg gróffal.

Mind két fél megsebesült.

Megint párbajjal intéztek el politikai ügyet. A sértés reparálását fegyverre bízták, mindenik megvágta a másikat — s az ügy a lovagiasság szabályai szerint elintéztetett.

Ismeretesek az előzmények: Sternberg gróf sértő táviratot küldött Károlyi grófnak azért a kritikáért, melylyel az 1849-iki osztrák hadsereget illette. A sértésért Károlyi fegyveres elégtételt kért.

A gróf Károlyi József és a gróf Sternberg Adalbert közt fölmerülő affért vasárnap délután fegyverrel intézték el. Az ellenfelek kardpárbajt vívtak, melyben mindketten megsebesültek; Károlyi gróf súlyosabban.

Tegnap este találkoztak a két ellenfél segédei, Sternberg gróf részéről Lichtenstein Alfréd herceg és Prónay huszárkapitány, Károlyi gróf képviselőjében Hadik-Barkóczy Endre gróf és Rohonczy Lőrinc, a bécsi Jockey-klubban.

Hosszabb és heves tárgyalás után elhatározták a segédek, hogy az ügyet kardpárbajjal intézik el. A feltételek súlyosak voltak, nehéz lovassági kardok, minden bandázs nélkül, végkimerülésig.

A párbaj színhelyét nem határozhatták meg, mert a bécsi rendőrség ébersége lehetetlenné tett minden kombinációt, amely a párbaj megtartási helyét valamelyik ottani lovassági kaszárnyában célozta.

Vasárnap délelőtt jöttek össze újból a segédek és elhatározták, hogy a párbajt Pozsonyban tartják meg. A segédek ezért még a délelőtt folyamán automobilon Pozsonyba utaztak és a párbaj céljaira egy pozsonyi, külvárosi szálloda nagytermét bérelték ki.

Délután öt órakor indultak el a felek automobilon Pozsonyba. Kerülő utakon kellett hajtaniok, mert attól tartottak, hogy a határrendőrök megsejtvén céljukat, meg fogják akadályozni őket, hogy a határon átkeljenek. Csak jóval hat óra után érkeztek Pozsonyba. Már hét

és sűrű puska lövés hallatszott az erdő felől, — láttam őt újra egy pillanatra. Tajtékzó lovon ült és hasonlított azokhoz a legendás hősök-höz, akiről a világtörténelemben tanultam és olvastam sokat. Kinyitottam az ablakot és úgy néztem a fehérségbe, de csak elveszett a szemem elől.

Azóta sok esztendő telt el és én hasztalan várom vissza, hasztalan keresem kutaom a világba. Pedig keresnünk, követelnünk kell a boldogságot, joga van hozzá mindenkünknek. Igen, édes kicsi leányom. Hanem a boldogság mindig rejtette ködbe jár és titkos, sűrű fátyollal takarja be magát előtőlünk. Nagynéha mutat egy kicsinyke sejtést, de már ez a sejtésem is felér egy cínélküli élet gyötrémeivel. Óh, hányszor és hányszor töröm a fejem azóta a gondolattal, hogy miért nem futottam utána a ködbe. Úgy lehet ő is keves engem s üzzük, hajtjuk egymást, mint a futó csillagok.

Maire kisasszony ábrándosan hajtotta fejét könyökre s nekipirult arcával, lángoló szemével szinte szép volt, pedig esztendőről esztendőre sok ábrándot elnyűtt már az ő boldogságot szomjazó lelkével. Vannak, akiket megöl ez a vágy, ez a szomjuhozás. Elperzseli a láng, mely önmagát emészti fel.

Talán egy évre rá úgy találták a szegényt a kemény földön feküdvén. A nyitott ablakon ki s bejárt a nyirkos fehér pára, körülnézgetve az apró négyzetes papírdarabkát, amelyre az ő férfias, szép vonásaival írta: Elvitt a köd.

óra volt, amikor a felek összecsaptak. Az első összecsapás rendkívül heves volt. Az ifjú Károlyi gróf támadott és éles vágást intézett ellenfelére.

A kard megsebezte Sternberg gróf fejét, majd pedig lesiklott és az osztrák gróf mellén széles sebet ütött. Az orvosok odasiettek, de nem találták komolyaknak a sérüléseket, amire a párbajt folytatták.

A második összecsapásnál Sternberg gróf volt a támadó. Nagy lendületű vágást mért ellenfelére.

A kard Károlyi gróf jobbfulét érte és azt erősen megvágta. Az orvosok ekkor megállapították a harc képtelenségét és a vezető segéd a párbajt beszüntette.

Párbaj után a felek külön-külön segédekkel és orvosokkal visszautaztak Bécsbe.

Hirtelen halál egy pénzintézetben

Kövér István pénztárnok halála.

Tegnap, hétfőn délután nagy konsternációt és részvétet keltett Nagyváradon Kövér István birtokosnak, az Egyesült Biharvármegyei Bank és Központi Takarékpénztár pénztárnokának hirtelen halála.

A javakorában levő, életerősnek látszó férfit hivatásának teljesítése közben, a pénztár helyiségében érte a halál.

Kövér István tegnap délután teljesen jó egészségben, pontosan felment hivatalába. Tisztviselő társaival kedélyesen beszélgetett s végezte munkáját.

Fél 5 óra felé két urinő ment fel a pénzintézetbe, hogy a betéti könyveiket rendezzék. Kövér István az egyik urinő könyvét rendezte, aláírta. Mikor a másik urinő könyvét átvette, hirtelen rosszul lett s egy pillanat alatt lefordult a székről.

A pénzintézetben nagy ijedelmet okozott a szerencsétlenség. A tisztviselők azonnal hozzáfutottak a földön vonagló pénztárnokhoz s felémelték és orvost hívtak.

Dr. Grosz Menyhért pár perc múlva megjelent, de már segítségre nem volt szükség, mivel a közbecstülésben állott férfiú kiszenvedett. Dr. Grosz Menyhért konstataálta, hogy a hirtelen halált szívizélhűdés okozta.

Az intézet vezérigazgatója intézkedett, hogy a holttestet az intézet nagy termében helyezték el.

A rendőrség is csakhamar megjelent s a hirtelen halálról jegyzőkönyvet vettek fel.

Alkonyatkor Weiszlovits Adolf és fiai temetkezési intézete a holttestet elszállította az elhunyt vízvezeték-utcai lakására.

A szerencsétlen véget ért pénztárnok neje és öt kis gyermeke nincs Nagyváradon, hanem talpai birtokukon nyaralnak. A megrendelő gyászestéről azonnal táviratban értesítették őket, akiknek megérkezése után intézkednek a temetésről.

A pénzintézet igazgatósága azonnal zár alá vette a pénztárt, amelyben mindent rendben találtak.

Kövér István vagyonos földbirtokos volt. Ezelőtt 10—12 évvel költözött be Nagyváradra s Vízvezeték-utcán rendezte be lakását. Tevékeny részt vett a Központi Takarékpénztár alapításában, amelynek kezdetől fogva pénztárnoka. Agilis igazgatósági tagja

volt a tüdőbetegség ellen védekező egyesületnek.

Mélyen sujtott családján kívül előkelő, nagy rokonság gyászolja a hirtelen elhalt derék férfit.

A horvát bánt inzultálták.

Kinos botrány történt tegnap Budapesten, a dunaparti korzón. A horvát bánt dr. *Tomasics* Miklóst, aki a Hangli-kiosz előtt reggelizett *Chavrak* Levin belügyi osztályfőnök társaságában, inzultálta egy zágrábi gyógyszerész. Amint a bán nyugodtan ült az asztalnál, egyszerre odaugrott egy férfi és orvul, hátulról megütötte a bánt. *Tomasics* dr az ütésre felállt, hogy szembe legyen támadójával s akkor a merénylő esernyőjével még kétszer végigvágott rajta.

A durva inzultusra természetesen nagy néptömeg verődött össze a bántalmazott államférfiu körül. Nagy csődület támadt és az így keletkezett zűrzavarban sikerült a támadónak ellillannia. A horvát bán jelentést tétetett az ügyről a főkapitányságnak, amely azonnal intézkedett a merénylő kézrekerítése iránt.

Féltizenkettőkor már a rendőrségen volt a támadó, aki nem volt más, mint *Matusék* Emánuel zágrábi gyógyszerész. *Matuséket* Kóródy M. Béla rendőrkapitány elé állították. A rendőrségen kihallgatták a merénylőt, jegyzőkönyvet vettek föl vele s azután elbocsátották.

A támadást az Angolkirálynő-szállodából jelentették a rendőrségnek, ahol a megtámadott bán lakik. A rendőrségről egy fogalmazó két detektívvel kiment a szállodába, ott a bántal jegyzőkönyvet vettek fel a történetekről s *Tomasics* dr utamatása alapján fogták el aztán a tettest.

Matusék Emánuel már egy izben kapott gyógyszerári engedélyt dr. *Tomasics* Miklóstól. Ugyálszik, hogy a horvát kormány politikai szolgálatokat teljesített s ezért, mikor eladta volt patikáját, újból folyamodott gyógyszerári engedélyért a horvát kormányhoz. De ezuttal nemcsak engedélyt, hanem a gyógyszerár berendezéséhez pénzt is kért és a horvát kormány ezzel a két kérésével elutasította. Azóta állandóan zaklatta ezzel a dolgával a horváth bánt és mikor megtudta, hogy dr. *Tomasics* Miklós pénteken Budapestre utazott utána jött. Már reggel megtudta, hogy hol tartózkodik a bán és bosszujában durva támadásra ragadtatta magát.

A támadást azonnal közölték a Tátra-Lomnicon időző gróf *Khuen Héderváry* Károly miniszterelnökkel, aki azonnal maga hívta fel telefonon az Angolkirálynő-szállodát és tudakozódott a bán állapota és az eset részletei után. A szálloda portása megnyugtatta a miniszterelnököt, hogy dr. *Tomasics*nak semmi baja sincs és visszatértek csak sáppadtsága árulta el a vele történeteket.

A rendőrségi jegyzőkönyv felvétele után dr. *Tomasics* telefonon felhívta Zágrábban *Accurri* horvát államügyészt, akit azzal bizott meg, hogy szedje össze azonnal a *Matusékre* vonatkozó összes adatokat és azokkal együtt jöjjön fel Budapestre. Az államügyész este fél tíz óra után megjelent a bántal, ahol a bán utasításait fogadta az ügyre vonatkozólag.

Khuen miniszterelnök még tegnap a következő részvétlívratot intézte *Tomasics*hoz:

Megbotránkozással értesültem arról az orvtámadásról, amely téged ért. Midőn örö-

mőmnek adok kifejezést, hogy nagyobb bajod nem történt, egyuttal a téged ért kellemetlenség miatt sajnálatomat és részvéteimet nyilvánítom. *Khuen Héderváry*.

A merénylő *Matusék* harminchárom éves. A rendőrségen azt mondta, hogy még *Rauch* bán adta neki a patika-engedélyt *Cirkvenicában*, de az engedélyt *Tomasich* visszavonatta. Családját nem tudta eltartani, ezért újból folyamodott, de visszautasították.

A rendőrség *Matuséket* nem tartóztatta le, de őrizet alá helyezte.

Az inzultált horvát bán a támadásról a következőket jelentette ki:

— *Chavrak* osztályfőnökkel a korzón ültem és éppen cigarettára akartam gyújtani, amikor valaki felém szaladt. Azt hittem, hogy a szomszéd székét akarja elfoglalni. De ebben a pillanatban ököllet és bottal rámtámadt. Az osztályfőnök, aki mellettem ült, felugrott és esernyőjével akart megvédeni a támadó útesei elől, ez azonban már akkor visszaugrott.

Beszámoló. A közel jövőben a politikai helyzet hatása alatt a képviselők felkeresik választóikat. Mint értesülünk a beszámoló sorozatát gróf *Tisza* Kálmán kezdi meg, aki most tárgyal a beszámoló ünnepség programja felől a kerületben. *Tisza* Kálmánt követni fogja *Márkus* László dr, a margitai kerület képviselője. *Márkus* László szeptemberben szándékozik beszámolóját megtartani. A beszámoló elé nagy érdeklődéssel tekintenek a kerületekben.

A Kossuth párt és az általános választójog. Az általános választójog melletti első népgyűlést Kaposvárott tegnap tartotta meg a Kossuth-párt. A párt országgyűlési képviselői közül azonban csak *Barabás* Béla jelent meg. A népgyűlésen sok ezer főnyi közönség jelent meg. *Barabás* Béla tartott nagyhatású beszédet, melynek legszenzációsabb kiemelése az volt, hogy a *Kossuth-pártnak tulajdonképpen nagy része most már hűve az általános egyenlő és titkos választói jognak.* Ezt ugyan nehéz elhinni. És ez ellen szólt az a tény hogy *Hegyi* Árpád és a többi Kossuth-párti képviselők elmaradtak a gyűlésről, *Baross* János pedig megróttá *Barabást*, ki már részt vett egy Aradon tartott hasonló népgyűlésen.

Nagyváradiaiak a debreceni beiktatáson. Nagy ünnepség lesz ma, augusztus hó 15-én Debrecenben. Ma iktatják be a tiszántuli kerület új szuperintendensét: *Balthazar* Dezsőt méltóságába. Nagyvárad város törvényhatósága képviselőjében *Bordé* Ferenc főjegyző vezetése alatt *Baróthy* Pál, *Rimanóczy* Kálmán és dr. *Tóth* Ferenc vesznek részt a beiktatási ünnepélyen.

UJDONSÁGOK.

* **Gróf Széchényi püspök hazaérkezése.** Gróf *Széchényi* Miklós v. b. t. t., várad püspök tegnap a déli gyorsvonattal székhelyére hazaérkezett a Dunántulról, ahol testvérei körében négy hetet töltött.

* **Személyi hír.** *Kollányi* Ferenc jaáki apát, nagyvárad kanonok az ünnepek alkalmából Nagyváradra érkezett.

* **Hivatalos ebéd a püspöknél.** Folyó hó 18-án, apostoli királyunk 81-ik születésnapján dr. gróf *Széchényi* Miklós megyés püspök ebédet ad, melyre az egyházi, katonai és polgári előkelőségek hivatalosak.

* **Nagy-Boldogasszony napja.** A kath. egyház az Isten anyjának egyik legnagyobb ünnepét, Mária mennybevitelének emlékét üli ma. A magyarországi katolikus egyháznak különösen nagy ünnepe Boldogasszony napja, mert első szent királyunk e napon ajánlotta országát Mária oltalmába. Ez ünnep őseink *Nagy-Boldogasszony*-nak nevezték el. A templomokban felzug a fohász:

Boldogasszony anyánk,
Régi nagy patrónánk . . .

s ima száll az Ur trónjához szeretett hazánkért. A mai ünnep alkalmából a székesegyházban úgy az ünnepélyes szent misét, mint a szent beszédet gróf *Széchényi* Miklós v. b. t. t., megyés püspök tartja. A szent mise végén a püspök apostoli áldást ad a hivekre.

* **Kosztka Emil öngyilkos lett.** Dr. *Kosztka* Emil honvéd főorvos, a Nemzeti Kaszinó tagja, akinek nevét a híres kártyaafférok és érdekes párbajok révén ismerik az országban, tegnap hajnalban revolverrel föbelőtte magát és rövid pár percnyi kintlódás után meghalt. Dr. *Kosztka* Emil neve már mintegy huszonöt-harminc esztendeje szerepel a fővárosi kaszinók és a párbajkrónikák történetében. Mint honvéd főorvos tünt fel egy pár híresebb párbaja révén s ebben az időben — a nyolcvanas évek elején kezdődik dr. *Kosztka* Emil szereplése. Voltak híres párbajai, de neve ott szerepelt minden nevezetesebb párbajnál, mert vagy segédkezett vagy mint párbajorvos volt jelen. A löverseny és a kártya lett az eleme s évtizedeket töltött el a kártyaasztal mellett. Szinte félelmetes kártyázó volt. Sokat nyert és sokat veszett, de nem mint játékos tünt föl, hanem mint egy inkorrekt játékos üldözője. O leplezte ugyanis le Babi Emilt. Az öngyilkosság oka kétségtelenül az ötvennyolc éves férfi betegsége volt. Három hónap óta alig mozdult ki elegáns elsőemeleti lakásából. Arcrákban szenvedett.

* **Bíróból — ügyvéd.** Dr. *Barb* Parthén a nagyvárad városi királyi járásbírószálg nyugalmazott büntetőbírája Nagyváradon az Uri-utca 11. szám alatt ügyvédi irodát nyitott.

* **Építik a gör. kath. székesegyház tornyát.** Ezelőtt néhány évvel égett le javítás közben a nagyvárad gör. katolikus székesegyház tornya. Azóta csonkán állott a torony. Dr. *Radu* Demeter gör. kath. püspök most renováltatja, illetve újra építteti a tornyot. A munkálatokat már megkezdték. Az új torony, mint halljuk igen csinos lesz, bár nem oly diszes, mint a régi volt.

* **Eová lett az ajándékföld?** A nagyvárad latin szertartású káptalan 1856-ban, a községi terheknek való hozzájárulás fejében Bors községének egy olyan területű földet

Eredeti

Chassala szandálok

és angol tennisz cipők kizárólag

REICHARD áruháza

cégnél kaphatók.

115 B

ajándékozott, amelynek jövedelme ma is busásan fedezi a községnek a káptalanra eső köz-költőjét. A község 1902 ig békében is hagyta a káptalant. 1902-ben valakinek eszébe jutott, hogy a káptalant is meg kellene adóztatni és jó summa erejéig ki is vetették a községi adót a káptalanra. A káptalan hiába hangoztatta az adó váltságra adott földet, arról senki sem akart tudni semmit. A káptalan a kivett adót kifizette, egyidejűleg pedig mérnököt küldött ki, aki hónapokon keresztül tanulmányozta az ügyet s végre is megállapította, hogy hol van jelenleg az ajándék-föld. A föld ma már nincs is a község használatában, hanem a református egyház használja. A földből azóta az államvasutak részére tekintélyes részt sajátítottak ki, melyért 4000 koronát kapott a község. Ezt nem is tagadja a község, elleben azt, hogy a káptalan adta volna a földet, nem avarnak róla tudni. A káptalan most azt kéri a vármegyétől, hogy állapítsák meg határozólag is a fentieket és aszerint járjanak el az adókivételnél.

* **Bihárvármegye bünkrónikája.** A csendőrkerületi szárnyparancsnokság tegnap teljesítette be az alispánhoz azoknak a bűnesetelnek statisztikáját, melyek az elmúlt július havában fordultak elő. A statisztika szerint a legtöbb esetben a lopás és testisértés fordult elő. Ez a két bűneset 90—90 esetben adott munkát a csendőrségnek. Nyomban ezek után a tüzesetek állanak. Egy hónap leforgása alatt 71 tűz ütötte fel fejét a megyében, melynek oka a júliusi nagy szárazságban keresendő.

* **Halálozás.** Halmágyi Zsolt, a nagyváradi ügyészség fogházfelügyelője tegnapelőtt hosszas szenvedés után meghalt. A fiatal ügyészségi tisztviselő súlyos belsőbajban szenvedett, mely legutóbb annyira hatalmába kerítette, hogy ágyban kellett maradnia. Betegségében mindent megkíséreltek, hogy megmentésük az életnek Halmágyit, azonban hiába volt minden. Az elhunyt felesége és rokonsága gyászolja. Temetése tegnap délután 3 órakor ment végbe nagy és őszinte részvét mellett.

* **Csatornát és vizet kérnek.** A váradi-velencei Templom-térrel szemben levő Smetka-utca háztulajdonosai azon kérelemmel járulnak a városi tanács elé, hogy most Kolozsvári-utca csatornázásával egyidejűleg Smetka-utcat is csatornazzák. — Sorompó-utcat lakosai pedig kéri, hogy utcájukba vezessék be a vízvezetékét, mert a kutakból kiapadt a víz s ugy közegészségi, mint tűzrendészeti szempontok is követelik a vízvezeték bevezetését.

* **Ribillió a fürdői kirándulók között.** Vasárnap délután a 4 óra 85 p. Belényesbe induló vonatnál a Félix-fürdőbe törekvő község megrohanta a belényesi vonatot, hogy azzal, mintegy fél órával előbb hamarabb hagyassa el ezt a fülledt várost, az állomás személyzete azonban hivatkozva egy felsőbb rendeletre, amely szombaton a lapokban tényleg közölve is lett, az utasokat mind leszállították, arra is hivatkozva, hogy a vonat a Félix-fürdői állomásonál meg sem áll. A kirándulók sokaságában ez az intézkedés nagy visszatetszést és elkeseredést okozott s ajánljuk is ezt a kérdést az üzletvezetőség figyelmébe, mert ezen rendelkezés jogos volta nagyon is kérdéses, a belényesi vonat t. i. a hivatalos menetrend szerint Félix-fürdő állomáson tartozik megállani s ha a forgalmi hivatal úgy látja, hogy igen sok a Félix-fürdőbe törekvő utas veszi igénybe a belényesi vonatot, úgy azon nem azzal kell segíteni, hogy az utazóközönséget letiltjuk a vonatról, amelyet igénybe vennie joga van,

hanem tessék a belényesi vonathoz megfelelő kocsikat csatolni s azokat esetleg a fürdőben lekapcsolni, miként ez a fürdővonatoknál máskor is megtörtént, semmiesetre azonban egy fejlődésben levő fürdőt, egyrészt a kiránduló község százait pedig vonattól megfosztani a mellyel jóval előbb kerülhetnek ki a fürdőbe, mint a rendes vonattal. A fürdők idej menetrendje ellen egyébként is oly sok a panasz a község részéről, hogy csak kívánatos volna az illetékes tényezők a menetrend összeállításánál a kirándulók nagy tömege iránt több figyelmet tanusítanának.

* **Bucusi Biharon.** A bihari katolikus híveknek nagy ünnepeik van ma, Nagy-Boldogasszony napján. Templom bucsu lesz ugyan ma az ottani r. kath. templomban. Ez alkalommal az ünnepélyes szent misét dr. Karácsonyi János prépost kanonok tartja. A bucsura a környékből is sokan mennek Bihar községbe. Nagyváradról reggel a 6 órai mise után indult a körmenet Biharra a váradi-olaszi plébánia templomból Imrik S. Zoltán plébános vezetésével.

* **Amerikába szökött hadkötelesek.** A tenkei járásban foganatosított sorozások után a honvédelmi miniszternek feltűnt, hogy az elmaradt hadkötelesek száma szokatlanul nagy. Egy évi hadkötelesek közül ugyanis 147 legény hiányzott. A miniszter elrendelte az alispánnak, hogy kutassa ki a távollmaradás okát és ha a hadköteleseket feltalálja, állítsák elő. A miniszteri felhívásnak tegnap tett eleget a tenkei főszolgabíró. A főszolgabírói jelentés szerint a 147 hiányzó hadköteles közül 120 Amerikában van és közelebbi tartózkodási helyük ismeretlen. A főszolgabíró különben megígéri, hogy nyomozni fogja az Amerikában tartózkodók közelebbi lakását és a hadköteleseket sorozás alá állítja.

* **Kecskemét sorsa.** Kecskemétről jelentik: Az állami főreáliskola új épületének letéteséhez a várostól az év elején e közoktatásügyi kormány ingyen telek, ingyenes téglát és 100.000 korona hozzájárulást kért. A miniszter most a hozzájárulási költségtől elállott, csak ingyen telket átengedését kéri a várostól. — Csütörtök óta mindegy nap esett az eső, mely az elikkadt növényzetre igen jó hatással van, de egyes épületek e miatt máris nagyon szenvedtek. Szombaton éjjel fél 1 órakor igen csekély erejű földrengés volt érezhető. A budapesti utászcsapat már eltávozott a városból. Az építőmunkások közül egy lesett és haldokolva szállították a kórházba; ez a negyedik baleset az építkezések óta. Ujabbán adakoztak: Tiszakut község 100 K, Aradi Központi Takarékpénztár 100 K, a ceglédi borbélyog és fodrászok egyesületének mulatságából 345 K, Balaton kávéház (Budapest) 28 K 50 fillér, a kolozsvári nemzeti színház első előadásának jövedelme 223 K, Dobsina város 200 K.

* **Leesett az állványról.** Tegnap délután 4 órakor ismét kivonultak a mentők. Szabadság-utca 8. szám alatt épülő háznál Fábian András ács segéd egy gerendát helyezett el az állványon. Munka közben megcsuszott és körülbelül négy méter magasságból lezuhant a kövezetre. A fején szenvedett kisebb-nagyobb sérülést. A mentők beszállították a biharmegyei kórházba, ahol Schlögl Adolf rendőrtiszt hallgatta ki. Sérülése súlyos, de husz napon belül gyógyul.

* **Éles töltény a gyakorlaton.** A nagyváradi honvédek jelenleg Hajdumegyében, Vámospércs környékén végeznek dandárgyakorlatokat a debreceni honvédekkel. Az Est tegnap száma szenzációs közleményt hoz honvédek gyakorlatjáról, amely szerint merényletet követett volna el egy nagyváradi honvéd a

jelenlevő tábornok, vagy egy másik vezérkari tiszt ellen. A közlemény szerint Paczák tábornok észrevette, hogy a vaktöltések között éles töltény golyója is sivit, még pedig a vezérkar közelében. Azonnal beszüntette a tüzelést s a fegyvervizsgálatnál a nagyváradi honvédek egyik őrzetőjének, Neuhaus Károlynak a fegyverében megtalálták az élestöltény hüvelyét s táskájában még több éles töltény volt. Neuhaus azonnal letartóztatták. Allítólag a tábornok megdorgálta az őrzetőt s ezért bosszút foralt ellene. Azt is beszélik, hogy a golyó egy másik vezérkari tisztnek volt szánva.

* **Szülői gondatlanság áldozata.** Tenke községből jelentik, hogy ott Péter K. Péter három éves fiát, Györgyöt az édesanyja úgy lefojtarta, hogy a szerencsétlen teremtés azonnal meghalt. Az asszony mosás közben forró vizet akart önteni a teknőbe, azonban a víz nagy része a mellette álló kis fiúra ömlött. A vizsgálatot a gondatlan anya ellen megindították.

* **Véres verekedés.** Tegnapelőtt délután véres korcsmai verekedés volt Bondaraszó községben. Egyik odaváló munkás Mihályi Gábor több társával együtt iddógált vasárnap délután a községi korcsmában. Közben több idegen munkás is vetődött a korcsmába, akik eleinte csendesesen voltak, később azonban valami miatt összeszólalkoztak. Már-már verekedésre került a sor, mikor Mihályi, hogy elejét vegye minden bajnak, elment a korcsmából. Több részeg legény azonban utána leselkedett és estefelé, mikor nem látta senki, neki támadtak és alaposan elverték. A szerencsétlen ember félholtan maradt az uton. Később vették észre az arrajárók, akik hazavitték, orvost hívtak, azonban nem lehetett rajta segíteni. Iszonyu szenvedések után meghalt, anélkül, hogy visszanyerte volna eszméletét. A nyomozást megindították.

* **Elütötte a kocsit.** Tegnap délelőtt pár százra menő néptömeg gyűlt össze Zöldfa-utca sarkán. Egy sebesen hajtó kocsis, elütötte kocsijával Fuskás Györgyné helybeli lakost. Az elösiető rendőrök a tömeget szétesztették. Pus-kánét könnyű sérülésével a mentők beszállították a kórházba, ahol miután sebeit bekötötték elbocsájtották.

* **Lezuhant kőműves.** Tegnap reggel 8 órakor Micske-pusztia közelében a csatornázás derítő medencéjének simitásánál súlyos szerencsétlenség történt. Ott dolgozott a három és fél méter magas beton falon Dekándida Homán olasz kőműves. Dekándida talicskán maltart vitt a medencébe és ahelyett hogy az e célra készített és oldalakkal ellátott rendes uton haladt volna, a medencefal keskeny tetején ment. Utközben megbotlott és talicskájával együtt lezuhant a mélységbe. A szerencsétlen embernek keze lába eltört és súlyos belső sérüléseket szenvedett. A mentőket rögtön értesítették, akik miután sebeit bekötötték, beszállították a kórházba. A hatóság részéről Bodó László rendőrfelügyelő és Nieszner Alajos városi mérnök szakértő jelentek meg a helyszínen és megállapították, hogy Dekándida Homán súlyos sérülésének a saját vigyázatlansága volt okozója. Sérülése súlyos, de nem életveszélyes.

* **Baleset a műbutorgyárban.** Könnyen végzetessé válható baleset történt tegnap délelőtt a Rimanóczy téle műbutorgyárban. A gépházban dolgozott Kraker Márk 18 éves munkás több társával. Munka közben oly közel talált az egyik géphez menni, hogy annak keze jobbat elkapta és négy ujját levágta. Súlyos sérülésével a gyorsan előhívott mentők

szállították be a biharmegyei közorház sebészeti osztályára. A kórházban *Schlögl* rendőrtiszt hallgatta ki, aki megállapította, hogy Kraker Márk sérülésének saját gondatlansága volt okozója.

* **Leopold Gyula** hirdető-irodatulajdonos gyönyörű, igazán érdekes 1911. évi híriap-és naptárkatalógusa, mely mellett felveheti a versenyt bármely bel- vagy külföldi hirdetőiroda hasonló kiadásával, sőt azokat tartalom és kiállítás dolgában túl is szárnyalja, megjelent. E rendkívül hasznos illusztrált katalógust, mely a magyarországi és ausztriai lapokon kívül a cég bérletében lévő 265 naptár ismeretét is tartalmazza, kívánatra minden hirdető cégnek megküldi Leopold Gyula hirdető vállalata Budapest, VII. Erzsébet körút 41.

* **Baleset a biharpüspöki vámnál.** Berecsky Lajos vámmellenőr tegnap délelőtt a biharpüspöki vámnál egy gerendát akart elgördíteni az utból. A nehéz gerenda egyik lábára esett és azt eltörte. Sérülésével a mentők szállították be a biharmegyei közorházba, ahol az inspekción orvos vette ápolás alá.

x **Itt a vadászat!!** Ha élvezettel akar vadászni, úgy fegyverét és patron szükségletét szerezze be szakembernél, mert nem mindegy az, hogy csak puská vagy patron legyen, hanem fontos, hogy az jó és szakértő által legyen készítve, ne hagyjuk magunkat félrevezetni hangzatos hirdetésektől, mert rendszeren később bánjuk csak meg, ha ilyeneknek felülünk. **Sauer**-féle fegyverek eredeti gyári árban árjegyzék szerint; továbbá a legelső rendű gyárosok fegyverei csak **LADÁNYI JÓZSEF** puska-művesnél kaphatók eredeti árban. M. kir. löpőárúda. Telefon 269. Nagyvárad, Rákóczi-ut.

* **Kovácsnai Horgász** víz-hirdetésre felhívjuk a n. é. közönség szíves figyelmét, mely ásványviznek a fogyasztása sok betegségben enyhítőleg hat a szervezetre.

Kolosváry Sándor

ékszerész, arany és ezüstműves üzletét folyó év május 1-én helyezte át míg az építkezés tart Nagyvárad, Rákóczi-ut 5. sz. Veiszlovits házba, az Orsolya zárda templomával szemben.

Értesítés.

Van szerencsénk a mélyen tisztelt háztulajdonos urak becses tudomására hozni, hogy **Óváry Lajos kályhás üzletét** átvettük s az eddigi szolid alapon folytatjuk

ÓVÁRY TESTVÉREK

cég alatt.

Kiváló jóságú modern és izléses kályháinkkal, pontos kiszolgálással és becsületes munkával óhajtjuk továbbra is mélyen tisztelt megrendelőink elismerését kinyerni s a boldogult elődünk által szerzett bizalmat továbbra is fentartani. A legdivatosabb és leggyorsabb legegyszerűsége.

cserepkályhák

állandóan raktáron vannak.

Javítási munkák a legrövidebb idő alatt eszközöltetnek. Nagybecsű megrendeléseiket kérve, vagyunk tisztelettel

Óváry Testvérek kályhás iparosok

(Óváry Lajos utódai).

Csengeri-utca 27. szám.

Ifj. Rimanóczy Kálmán

műbutorgyára
Városi raktár Fő-u., Rimanóczy-palota.

Állandó butorkiállítás. Egyes butor-darabok avagy egész lakásberendezések, iparművészi tervezések és költségvetések díjmentesen eszközöltetnek. Új szerkezetű service-asztalok mahagoni, palisander és citromfából. A Zsolnay-féle gyárak kizárólagos képviselője, eredeti gyári árak mellett.

x **Csillár és fémáru gyártási telep:**
Nagyvárad Iroda s raktár
Szt. János u. 1. Bémer-tér 3.
Telefon 556. Készítik a legizlésebb kivitelben modern és stilszerű csillárokat, villamos, gáz vagy petrolumra. Átalakítások s régi csillárok galvanizálása; villamos motor, világítási és csengő berendezések a legolcsóbban. Kiváló tisztelettel STERN ADOLF. 33

Hölgyeim!

Kelim, gobelin és Smyerna ujdonságaimra felhívom figyelmüket. Okvetlen néz-
:: zék meg. ::

TATRAY GUSZTÁV

Rákóczi-ut 4. sz. — Telefon 783.

CZAPFALVI JÓZSEF

mázoló, épület és butorfestő
Nagyvárad, Nagy Sándor-utca 11 szám.
Helyi és vidéki telefon szám: 1001.

Elvállalok minden e szakmába vágó munkát u. m.: fa- és márvány utánzat készítését, épület, üzleti, kávéházi és gyógyszerári berendezések és butorok festését, kerli butorok zománcozását és porcellán utánzást. Vidék megrendeléseket a legpontosabban készítek

Tisztelettel
358 Czapfalvi József.

FLEGMAN

grenadinjai

a legszebbek és legjobbak.

Törlesztéses kölcsön:

Feltételek:

Teljes árfolyam
5.65 annuitás.

LÁSZLÓ ERNŐ

bank és kereskedelmi irodája
Nagyvárad, Léway-palota,
Ezredévi emlék-tér sarok.

Siessünk Radó és Kertész

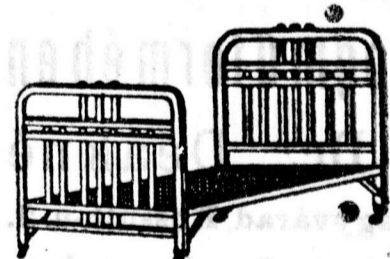
női divatruházába, Kossuth-utca 2. szám,

ki leltár miatt nagy occsiót rendez, hol a következő cikkek kerülnek olcsón eladásra.

Mosó grenadinok, bafistok, selymek, pouplinok, ruhavásznak, francia delainok, ruha díszek és még sok más itt fel nem sorolt cikkek. — Most sok pénzt megtakaríthatunk, ha menyasszonyi kelen-gyénket itt vesszük.

x **Antiqua** (ódon) könyveket és mindenféle könyvet veszek és eladok. Könyvszer-keztetést keresek **Benkő Arthur** antiquar könyv-kereskedő Rákóczi-ut 10

Vas és rezbutor



gyári raktári

Székrenyág 3 matracal 20 korona

Sodronybetét 10 korona

Rézkarniss 4 korona

Gyermekág 24 koronától feljebb, kapható

Kohn Adolf

vekereskedőnél Nagyvárad, Kossuth-utca
10 sz. Telefon 636.

Igazságszolgáltatás.

Csöd. A nagyvárad királyi törvényszék *Schwartz* Juliska berekböszörményi bejegyzett kereskedő vagyonára csödt rendelt el. Csödbiztosul *Jakab* Mihály törvényszéki bíró, tömeggondnokul dr *Papp* Romuusz, helyettesül *Szintay* Lajos nagyvárad ügyvédnek nevezettek ki. A hitelezők követeléseiket 1911. szeptember hó 27-ig jelenthetik be a csödbiztos hivatalos helyiségében.

IRODALOM.

Az Élet augusztus 13-iki füzetje a következő érdekes és változatos tartalommal jelent meg: Vasárnapi levél: Báthory László. Pethő Sándor: Kossuth a publicista. Várkonyi Titusz: Lagardere, Sarlay Elek: Levél (vers). Orbán Dezső: Selene. Euyedy Barnabás: A Prado énekese. Verlaine Pál: Ó gyöngye asszony-szépség. Lányi Viktor: Nyári anizsok Bécstől. Sik Sándor: A második születésről. Chesterton-Bárey: Csütörtök ur. Zeneirő: Akadémiai kezdő halhatatlanok részere. Zene. Mozgóképek. Szerkesztői üzenetek.

NYILTTÉR.

Dr. Bárb Pártén
nyugalmazott Nagyváradi vá-
rosi kir. járásbíró
— ügyvédi irodáját —
Nagyváradon, Uri-utca 11. sz.
alatt (I. emelet) megnyitotta.
519

FOGAK.
Ép gyökerek bennhagyásával
művészikivitelben szápadlás
nélkül is készít **kitűnő hir-**
nevű
Fogműtermében
Öz. Dr. Deákné
Nagyvárad, Kossuth-u. 2.
Fekete Sással szemben

TÁVIRATOK.

A pápa jobban van.

Budapest, aug. 14.

A pápa állapotáról szóló jelentések állandó javulásról adnak hírt. A pápa az éjjelt igen nyugodtan töltötte, a láz megszűnt. Föltehető immár, hogy a pápa a rekonvaleszcencia stádiumában van, mely azonban, tekintettel a páciens általános gyengeségére, meglehetősen hosszú ideig eltarthat.

Károly Ferenc József nem vesz részt a hadgyakorlaton.

Bécs, aug. 14.

(Saját tudósítónktól.) Hivatalos közlés szerint Károly Ferenc József kir. herceg

nem vesz részt az ideai hadgyakorlaton. A kir. herceg a hadgyakorlaton mint segédtsízt Ferenc Ferdinánd mellé személyes szolgálattételre volt beosztva. A visszalépés állítólag az, hogy Ferenc Ferdinánd és a jövő trónokös közt konfliktus támadt.

A csanádi gyilkost elfogták.

Budapest, au. 14.

(Saját tudósítónktól.) A meggyilkolt Matejkó házaspár gyilkosát ma letartóztatták. A gyilkos nem más mint Matejkó leány testvére, aki bevallotta, hogy tettét azért követte el, mert nem tudta elviselni testvérenek boldog házasságát.

Regula Ede vallomása.

Miskolc, aug. 14.

(Saj. tud.) Regula Ede ma a rendes kihallgatás alkalmával töredelmes vallomást tett a kir. ügyésznek. Zokogva vallotta be, hogy a gyilkosságot ő követte el. A vallomás részleteit még ez idő szerint nem lehet nyilvánosságra hozni. Regula vallomását a legnagyobb megbánással tette.



REGÉNYCSARNOK.



BÖSKE

Irtta SARKADI NAGY SÁNDORNÉ

(Folytatás.) 42

Midőn legközelebb zsur volt nála, levéllal kérte Alicétől postafordultán a torta receptjét. Ezzel akart meggyőződni, hogy a leány készítette-e, s csakugyan kitűnő gazdasszony-e aminek feltűntették.

Alice nagy zavarba jutott; egy nagynénje jött a faluból a vendégség alkalmával hozzájuk, s ez hozta magával a tortát. Egy-kettőre lovas embert küldött a leírásért, az ember visszajött recept nélkül a következő cédulával:

»Kedves hugom! Sajnálatomra a leírást azonnal nem küldhetem, mert az asszony Domokosné, a bíró ur felesége, ki nekem a tortát ajándékba küldötte, nincs itthon, egy biharmegyei fürdőhelyre ment téli kurára rheumája végett, az ura irt rögtön neki, amint válaszol, megküldöm a receptet.«

Alice roppant bosszankodott a dolgon, szidta a nagynénjét s a bírónét rheumájával együtt. Amire a receptet megkapta, Maglódyné zsurja rég elmúlt. Hiába hozta fel betegségét ürügyül, kiesett az áhitozott anyós kegyéből, s így elmaradt az egész házassági terv is.

— Valóban pihent ész kell hozzá, ennyi bad. rságot kieszelni, — nevetett jóízűen Bereczkey. — Maglódyné maga a jóság, finomság, ki rajongva szereti egyetlen fiát, s ilyen ostobaságot nem állta volna utját boldogságának. De gondolkozzál rajta barátom, Ladányi Alice Andrásnak való feleség lett volna?!

— Nem semmiesetre sem, de én mindig azt hallottam, hogy szerelmes belél. En már csak könnyelmű fickó vagyok, s nagy hódolója e szép asszonynak, de feleségül sohasem vettem volna s sajnálom szegény Ivánt kinek tudom meggyűlik majd vele a baja. Mint hallom a kedvéért eladta birtokait s itt a fővárosban lesz állandó lakásuk.

Ezalatt a fiatal emberek felértek a lépcsőn is, pár perc múlva szemben álltak a fiatal asszonnyal, ki boldogan mosolyogva fogadta őket elegáns divatos lakásába. Nemsokára a többi vendégek is megérkeztek András kíséretével.

A fiatal asszony nagyon nyugtalankodott már miatta amidőn végre valahára ő is megérkezett.

— Ah! Csak ha itt van, bizonyára érdekessé akarta magát tenni késedelmeskedésével, — mondá közöny alá rejtve izgatottságát, amidőn András mélyen meghajolva előtte, ajkával érinté hófehér kis kezét.

Nagy elfoglaltságom volt egyedüli oka késedelmemnek. Különböző üdvözlő nagyságos asszonyom, valóban elegáns szép otthonában — mondá tutólag körültekintve az izléses berendezést, értékes szőnyegek nyppes-ek és nehéz selyem függönyökön.

— Itt látszik az udvarias fiatalember, valóban ön az első, ki számtalan fáradságomat figyelmére méltatta. Valóban, tetszik önnek szerény hajlékom . . . hajlékom?

— El vagyok ragadtatva mondá meleg szavait ugyancsak hidegen hangsúlyozva András. Nem kerülte ki figyelmét a fiatal asszony ellenszenvet eláruló arckifejezése amidőn a közönséget jelző »hajlékunk« szót nem bírta ajakára venni,

(Folyt. köv.)

KÖZGAZDASÁG.

Gabona üzlet.

Borgida Béla és Társa jelentése

Budapesten

A gabonaüzletén tegnap élénk volt az üzlet és a határidők néhány krajccárral emelkedtek. Készáru forgalom ötven ezer mázsa 10 fillérel magasabb árak mellett.

Határidők sárlata:

Áprilisi buza (1912)	— —	11.63
Októberi buza	— —	11.42
Októberi rozs	— —	9.28
Októberi zab	— —	8.40
Májusi tengeri (1912)	— —	7.64
Juliusi tengeri	— —	7.91
Augusztusi tengeri	— —	7.91
Augusztusi repce	— —	14.60

Budapesti értéktőzsde.

Magyar Általános Hitelbank nagyváradi fiókjának távirati jelentése.

Magyar hitelrészvény	— —	854.—
Osztrák hitelrészvény	— —	659.—
Jelzálogbank	— —	491.50
Leszámitoló és pénzváltó	— —	596.25
Salgótarjáni közszén	— —	689.—
Osztrák államvasut részvény	— —	748.—
Közuti vasut	— —	797.—
Rimamurányi vasmű	— —	696.—
Városi vasut	— —	428.—
Beocsini cement	— —	—

A szerkesztésért felelős:

Dr. VUCSKICS GYULA

Dajkovits E.
fényirodájában
Sas palota
esküvői felvételek a legdiszesebb elrendezésben,
villany felvételei speciálitása utóliérhetetlen.



**MEGELŐZŐT
MOSKOVITS
ANATOMIAI GYÓGYÁR**

NAGYVÁRAD
KOSSUTH LAJOS-UTCA 5. SZ.
Bémer-tér, (Bazár épület.)

A Biharmegyei Gazdák Áru és Hitelintézete Rt.

Nagyvárad, Nagypiac-tér, Andrányi-ház.

Befizetett alaptőke: 1.000.000 korona.

Elfogad takarékbetéteket, ha azok állandók 5%-os kamatoztatásra, továbbá folyószámlai betéteket is elfogad.

A betétkamatadót az intézet fizeti. Folyószámla hitelt nyújt legkedvezőbb feltételek mellett.

Leszámitol váltókat a legelőnyösebb kamattal mellett gazdálkodók, kereskedők és iparosok részére és foglalkozik mindenféle bankszerű beszedésekkel (incassó) olcsó díj mellett.

Előleget nyújt értékpapírokra, terményekre és árukra; kölcsönöket ad előnyös törlesztés mellett.

Jelzálog és törlesztéses kölcsönöket folyósít házakra és földbirtokokra.

161

TATRAY és TSA RT.

Vasöntöde és gépgyár. Nagyvárad, Össi-tér.

Elvállal: Épület és műlakatos munkákat, vízvezeték és csatornázási munkákat, gyárak teljes berendezését, közelműveket.

Gyárt: gazdasági gépeket és ekéket, magánjárókat és cementipari gépeket.

Biharmegyei legnagyobb gépjavitó műhelye.

Műszaki gépészmérnöki iroda.

PÉNZT

legelőnyösebb feltételek mellett szerez ingatlanok adás-vételénél legsikeresebben közbenjár

Biharmegyei Föld-Hitel- és Áru közvetítő vállalat

Ritoók Zsigmond-utca 2. sz. Igazságügyi palota mellett.

2—3 középiskolát végzett fiu nyomdász tanulónak

felvétetik

Szent László-nyomda R.-T.-nál.

Nagyvárad város VILLAMOS MŰVE

Iroda és raktár: NAGYVÁRAD, Vár-tér 1.

Raktáron tartjuk a javított dr. Just-féle

Wolfram lámpát

melynek áramfogyasztása az izzólámpával szemben 75 százalék megtakarítást mutat fel. 40 gyertyás Wolfram lámpa darabja 3.60 kor. 100 gyertyásé 5 kor. 50 fill.

Sima izzólámpa dbja 72 fillér.

tehát 5 százalék kartell áron alul.

Mindennemű izzólámpa különlegességek, fényképezési lámpák ugyancsak legolcsóbb áron kaphatók.

Csillárok,

izzólámpák

állandóan nagy választékban kaphatók a villamos telepen különösen a néma épített nagy

csillár-raktárunkat megtekintésre ajánljuk.

Állandóan raktáron tartunk

villamos motorokat

10 lóerőtől 12 lóerőig minden nagyságban

Elvállaljuk

és erőátviteli berendezések felszerelését, bővíti sét, átalakítását, javítását, izzólámpák kezelését, hozzávaló szénpálcák szállítását, berakását és minden a szakmába vágó munkálatokat a legolcsóbb áron mellett.

Költségvetések ingyen.

villamos világítás

Telefon szám 514.

Főszerelő telefonja 55. sz.

81

Egész éjjel ügyeletes szolgálat.

FÉLIX GYÓGYFÜRDŐ

Téli és nyári gyógyhely Nagyvárad mellett.

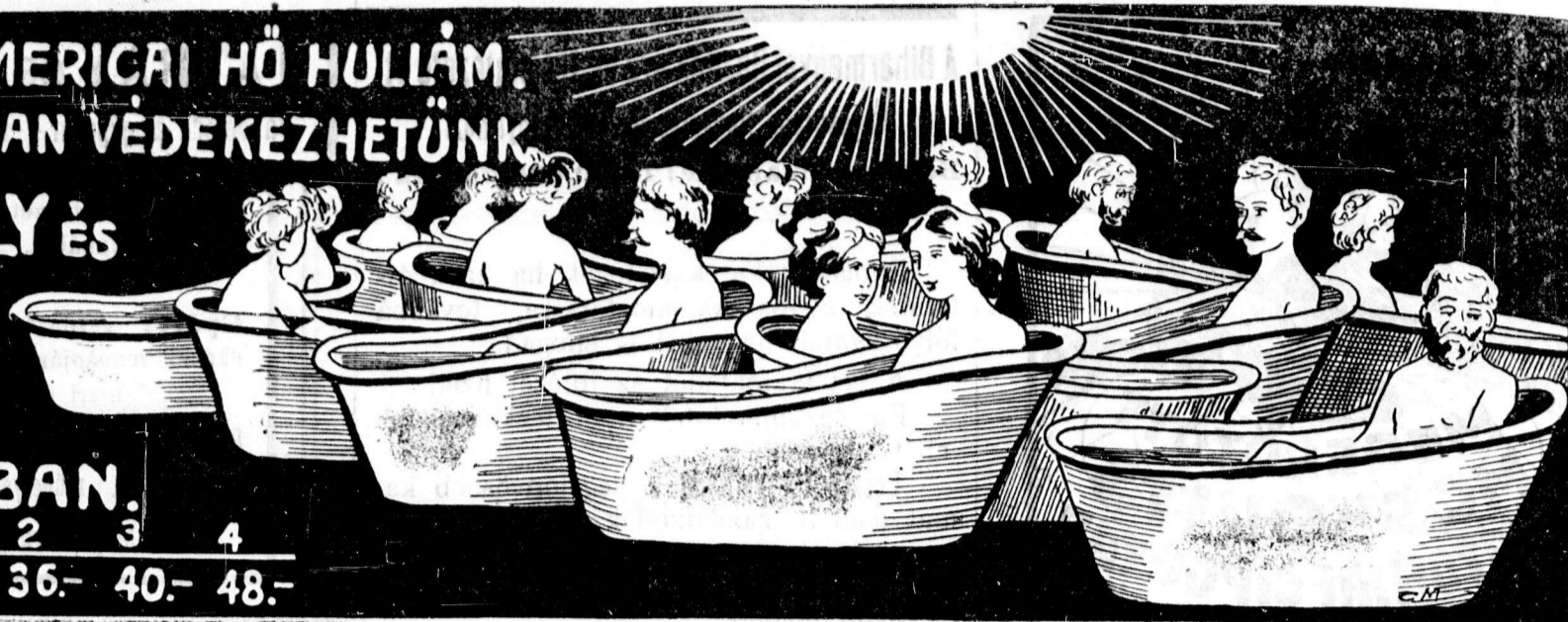
Európa leggazdagabb forró kénes hőforrás, víz hőfoka 50 Celsius. Gyógyváltó fürdő alakjában, csir (reuma) és köszvény ellen. Női betegségeknek, idült méh és petefészék gyulladások, méh-burkol, medencabeli gyulladások és izzadmányoknál. Ivógyógyászati alakjában, idült gyomorbanulatknál, mákacs székrekedéskor, máj és epehólyag betegségeknek, sárgaság és epeköveknek, meglepő gyógyhatás. Tüdő-, bad, mór, szénny és iszap fürdők. Állandó fürdőorvos, állandó gyógytár, 350 kényelmes lakó szoba, külön vendéglők, jutányos étel-árak, ciszrendű cigányzene, vasárnaponként katonazene, tennis-pálya, gondozott sétautak 200 belső park. Május 1-től 16 vonat közlekedik naponta. — Posta, távirat, interurbán telefon. — Curtaxo és zenélő nézős, Prospektusú küld az igazgatóság.

842

ITAZ AMERICAI HŐ HULLÁM.
LEGJOBBAN VÉDEKEZHETÜNK

TARSOLY ÉS
RISZTÓ
FÜRDŐ
KÁDJAIBAN.

Sz: 2 3 4
Kor: 36- 40- 48-



Fugyivásárhelyi gazdaságunkban gömbölyű és galy tűzifa igen jutányos áron eladó.

Értekezhetni a

Biharmegyei Gazdák áru- és Hitelezési Intézete részvénytársaság

507

irodájában

Nagypiacz-tér, Andrányi-ház.

„Kovácsnai Horgász“

természetes szénsavdus, sós-savanyu ásványviz. Kiváló gyógyhatása mellett borral páratlan, az összes ásványvizeket felülmúlja. A világhírű Gleichenbergi vízzel azonos összetételű és így gyomorhaj, vizeleti bántalmak, gégehurut stb. betegségeknek gyógyhatása szintén páratlan. Egyedüli főraktár Biharmegye területére **BLAHA ISTVÁNNÉ**, Fő-utca Stern-palota. Telefon szám 608. Egy üveg víz 1 liter ára 32 f., fél liter víz ára 19 f. : : Üveg és láda külön lesz felszámítva és pedig 1 l. üveg 16 f. és fél l. üveg 14 f. és egy láda 4 kor. Üveg és láda felszámított árban, ép állapotban, vissza lesz véve.

Telefon: 629. sz.

Telefon: 629. sz.

PÁL SÁNDOR

műbútorasztalos

Nagyvárad, Uri-utca 49. szám.

Elvállal minden szakmájába vágó munkát, u. m.: matt és fényezett szobaberendezések, konyhabutorok készítését és portál munkákat.

Jó és izlése munkáért jótallok.

Telefon: 629. sz.

Telefon: 629. sz.

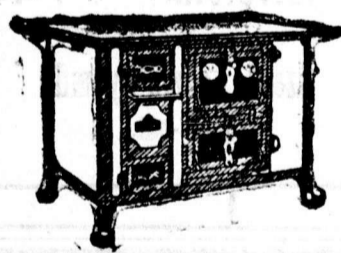
192

Urak, gazdaságok, községek ha jó kútat akarnak, forduljanak:

Márkutz József

villanyerőre berendezett épület és diszmulakatos ipartelepéhez

NAGYVÁRAD, Perces-utca 9. szám.



Szép, tartós és jól főző

takarék tüzhelyek

és lakatos tömegáruk állandó raktáron.

Drótkerítéseket a legjutányosabb áron készít.

Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Bumbera István

papi- és polgári szabó
NAGYVÁRAD, BÉMER-TÉR.

Ugy a helybeli mint a megyei főtisztelendő papság szállítója.

Helybeli és vidéki Telefon szám 869.

Bámulatba ejt mindenkit az „ILLATSZER KIRÁLY” árai!

Rákóczi-ut 5 szám, Veiszlovits-ház.

Figyeljen az árakra.

1 üveg Odol	74 kr.	1 üveg Kerpel kézfinomító	88 kr.	1 csomag eredeti Gillette kés	1 frt 85 kr
1 > francia szájvíz	25 >	1 tégely Margit krém	40 >	1 Gillette utánzatu borotva készülék	1 > 50 >
1 > száj szagtalanító	50 >	1 > Diana krém	66 >	1 valódi serte hajkefe	70 >
1 tubus dr Heyder fogcerém	50 >	1 drb Dianna szappan	65 >	1 dublé bajuszkefe	20 >
8 > Thymol	20 >	1 dob Lickner puder	88 >	1 valódi serte ruhakefe	45 >
1 > Stomatin	90 >	1 > amerikai porcellán puder	1 frt 20 >	1 körömkéfe	05 >
1 > tégely Odontin fogpaszta	55 >	1 üveg amerikai petrol	50 >	1 surolókefe óriási	20 >
1 drb Odontin betét	85 >	1 > Emke hajszesz hajhullás ellen	1 frt >	1 surolókefe kisebb	10 >
1 üveg Picavan	98 >	1 fekete champos	12 >	12 drb Royal angol cipő krém	96 >
1 üveg Bay Rum	85 >	1 rud rozsa Glycerin szappan	20 >	1 drb cipőcrém-kefe kenőkefével	70 >
1 > Jera violette brillantín	30 >	8 drb francia ibolya szappan	50 >	1 > cipőfényesítő flanel	20 >
1 > francia brillantín	15, 22, 35 >	1 > Kielhauser ibolya glycerin szappan	28 >	1 > Jurigatem Zománc	80 >
1 > folyékony brillantín	50 >	1 > Speick szappan	28 >	1 mtr vörös gamicsó	60 >
1 > valódi dió olaj	15 >	1 > Windsor szappan	88 >	Egynegyed Ko Braun watta	85 >
1 > > kivonat	75 >	1 tubus kaloderma	28 >		
1 drb bajuszkötő	15, 20 35 >	1 > Beloderma kézfinomító			
		1 üvegtégely tejcerém	20 >		

Gummi ágylepedő 6 féle minőség igen olcsón, mindennemű betegápolási cikk legolcsóbban, minden más itt fel nem sorolt pipere és háztartási cikkek legnagyobb választékban, igen olcsón! Saját zsebének ellensége, ha személyesen meg nem győződik az ákról.

Nincs vásárlási kényszer! Illatszerek kimérve a legmodernebb Odeurökből!